

SPIS TREŚCI

Wstęp	9
Część I. Edukacja artystów: formy prywatne i instytucjonalne	17
1. Edukacja rodzinna i cechowa	19
2. Malarnia: niedoszła akademія sztuk pięknych	23
Teoretyczne podstawy programowe edukacji	23
Praktyka edukacyjna	31
Zagraniczne stypendia	43
Malarnia i narodowe idee	50
Praktyka artystyczna w Malarni	55
3. <i>Ateliers</i> renomowanych artystów	65
4. Kształcenie Polaków za granicą	74
Inicjatywy króla i innych osób	74
Wsparcie rodzinne	79
5. Cudzoziemcy wykształceni za granicą: Włochy, Francja, Saksonia, Prusy, cesarstwo Habsburgów	82
Przypisy	92
Część II. Kondycja społeczna i pochodzenie narodowe	103
1. Pochodzenie mieszczańskie i szlacheckie	105
2. Koligacje rodzinne i więzy przyjacielskie.	
Relacje zawodowe i społeczne	107
3. Obcokrajowcy, artyści zasymilowani i polskojęzyczni.	
Kontakty towarzyskie	119
Przypisy	131
Część III. Modele karier w kręgu Stanisława Augusta	135
1. <i>Premier Peintre</i> : Marcello Bacciarelli	137
Wzór francuski	138
Wariant polski: obowiązki i funkcje Bacciarellego	139
2. <i>Peintres pensionnés</i>	149
Malarze nadworni i pozostali <i>pensionnés</i>	149
Przypisy	175

Część IV.	Dochody z działalności artystycznej	181
	1. Pensje królewskie i stałe świadczenia	183
	2. Dary pieniężne i rzeczowe	189
	3. Honoraria za dzieła	191
	Kopie obrazów	194
	Portrety	195
	Miniatury	198
	Pejzaże olejne i rysunki	199
	Inne tematy	202
	4. Wynagrodzenia za dekoracje ścienne	204
	5. Inne źródła dochodów	211
	6. Ceny i wydatki	213
	Przypisy	219
Część V.	Majątki artystów	229
	1. Nieruchomości i wyposażenie wnętrz	231
	Willa Marcella Bacciarellego	232
	Dworek Jana Bogumiła Plerscha	236
	Kamienica Józefa Borkowskiego	238
	Dworek Szymona Mańkowskiego	240
	Kamienica Jana Jabłońskiego	240
	2. Artyści wynajmujący mieszkania	242
	Przypisy	250
Część VI.	„Boutique d'idées”. Warsztat zawodowy i formacja intelektualna	255
	1. Księgozbiory	257
	2. Dzieła sztuki	271
	Przypisy	284
Część VII.	Rola artystów w wizualizacji idei narodu	291
	1. Idea narodu w Rzeczypospolitej Oświeconych	293
	2. Kształtowanie wizji historii Polski	298
	3. Widoki ziemi rodzimej	310
	4. „Naydzielniejsza kraju siła” w artystycznych wyobrażeniach	320
	Przypisy	323

Część VIII. Artyści i ich sztuka wobec wydarzeń politycznych, militarnych i społecznych	327
1. Malarze wobec Sejmu Czteroletniego i <i>Konstytucji 3 maja</i>	329
Zasłużeni obywatele w oczach artystów	329
Konstytucja „dla ocalenia Ojczyzny naszej”	337
2. „Nasza polska rewolucja” 1794	341
Artyści insurgenci. Dokumentacja powstania	342
Chwała i upamiętnienie. Kreowanie współczesnych bohaterów	353
Infamia i potępienie. Portrety antybohaterów	361
Przypisy	366
Zakończenie	373
Przypisy	396
Aneksy	399
I. Spis malarzy działających w Warszawie za panowania Stanisława Augusta	400
II. Dyplom Jeana-Baptiste’a Pillemeta	430
III. Serwitoriat Christiana Gottlieba Richtera	431
IV. Inwentarz majątku Józefa Borkowskiego	432
V. Dokumenty dotyczące posiadanych gruntów i nieruchomości	445
a. Marcella Bacciarellego	445
b. Jana Bogumiła Plerscha	446
c. Szymona Mańkowskiego	447
Bibliografia	449
A. Źródła rękopiśmienne i drukowane	450
B. Opracowania	461
Spis ilustracji	498
Summary	506
Indeks osób	515
Indeks miejscowości	543